

EDITORS-ADMINISTRADORS: UMBERT Y MIR—Cadena de Cort, n.º 11—Palma.

TERCER DIUMENGE DE CUARESMA

De les condicions que deu tenir la penitencia

OM no hi ha verdadera penitència sens amor de Deu, no n'hi ha tampoch sens la contrició general del còr y mudança de totes les seues inclinacions y moviments; perque, sent lo essencial de la penitència destruir el pecat, y consistint el pecat en lo allunyament de Deu y lo excessiu afecte á les criatures, sols pot ser destruït per un moviment completament oposat: aquest moviment es el de la caritat. Suposat això, la caritat no pot entrar en el còr sens verificar en ell la mudança de que parlam, mudança que se demostra quant s'ama lo que antes no se amava, y quant se comensa á avorrir lo que se amava; pero mudança molt rara en la major part de los penitents. Tot heu fan consistir en ajonollarse als peus d'un sacerdot y contarli l'història de sa propia vida; pero raríssims son els qui deixan de amar lo que abans amavan.

La penitència suspen per alguns dies s'acte exteriori; tal volta desaparescan per algún temps les demostracions exteriors de la vanitat; les visites inútils, etc.; pero passats els dies de penitència, se torna als meteixos actes ò costums, perque el còr los estima encara.

Y no obstant, vivim en seguredat plena de la nostra salvació; descansam en la confessió y comunió que havem fetes, y creim que havem deixat de ser pecadors, perque nos imaginam que varem fer penitència dels nostros pecats, sens arrancarlos, y com si se poguessen arrancar sens deixar de amarlos. ¡Ah!, que no es tan facil fer penitència com pensam, perque no pot ser verdadera sens la mudança del còr, y el còr no pot mudarse sens amor á Deu, y aquest amor no se concedeix més que als qui lo demanan ab fervor en la oració. Será, pues, precís allunyar-se de totes les ocasions de pecat per crearmos un còr nou y un nou esperit,

això es, per demanarlo á Deu. Será precís que Deu toch primer el nostre còr ab un temor saludable dels seus judicis, perque ordinariament per aquest temor, (com declara el Tridentí) comensa la justificació del pecador.

Pero hey ha més, encara. La penitència, per ser com deu ser, es precís que sia treballosa y afflictiva. Sens treball se reb la gracia del baptisme, (que es purament un dó de Deu), pero la de la penitència, diu Sant Agustí, deu costar cara al pecador, á fi de que el treball y la dificultat que experimenta per recobrar la primera gracia, l'impe-desca mirar al pecat com si fos un joch: y això es lo que fá que la penitència sia nomenada baptisme de llágrimes.

La paraula penitència comprèn, donchs, ab el dolor interiò, les mortificacions exteriors, que deuen naixer d'ella com les branques de les rèls; perque així com no hi ha verdadera fê sens confessió, ni verdadera caritat sens obres, tampoch hey ha verdadera penitencia sens satisfacció.

MOSSÈN JOAN

SANTOS DE LA SEMANA

Dia 6 Lunes.—San. Olegario, ob. Santos Victor, Victoriano, Claudiano, Marciano, Conón y Basa, mrs.; Evagrio, Basilio y Balfredo, obs. Santas Kineburga, Kineswida y Tiba, vgs. y la Bta. Colecta, vg.

Todos los días de esta semana puede ganarse indulgencia plenaria, visitando cinco iglesias ó cinco altares, ó cinco veces un mismo altar. Es ayuno y no se puede comer carne no teniendo la Bula de la Santa Cruzada.

Empiezan las Cuarenta horas en San Miguel.

Dia 7. Martes.—Santo Tomás de Aquino, dr. Santos Eubulo, mr.; Teófilo, Pablo y Gaudioso, obs.; Equicio, ab. Santas Perpétua y Felicitas, mrs

Continúan las Cuarentahoras en San Miguel.

Dia 8. Miércoles.—San Juan de Dios, fundador. Santos Filemón, Apolonio, Quintín, Cicilio, Rogato, Félix, Urbano, Silvano y Mamillo, mrs.; Julián, Arzpo.; Veremundo, ab.; Salmodis, anaeta. Santas Felicitas y Hernias, mrs.

Concluyen las Cuarentahoras en San Miguel.

Dia 9. Jueves.—Los cuarenta Santos mrs. de Sebaste. Gregorio, Niceno, obs.; Paciano, Cirilo y Metodio, obs. Santa Francisca, vda. romana, y Santa Catalina de Bolonia, virgen.

Empiezan las Cuarentahoras en San Felipe Neri.
Día 10. Viernes.—Santos Melitón y compañeros mrs.; Codrato, Cipriano, Dionisio, Aneto, Pablo, Crescencio, Cayo Alejandro y Victor, mrs.; Macario ob. Santa Berenice, mr.
 No se puede comer carne.

Continúan las Cuarentahoras en San Felipe Neri.
Día 11. Sábado.—Ntra. Sra. de Guadalupe. Santos Eulogio, Heraclio, Zozimo, Cándido, Piperión, Gorgonio, Firmo y Eutimio, mrs.; Benito, arzpo.; Fermín, ab.; Sofronio, ob.; Constantino y Pedro, c'rs. Santa Aurea, vg.

Concluyen las Cuarentahoras en San Felipe Neri.
Día 11. Domingo IV de Cuaresma San Gregorio Magno, papa; Santos Maximiliano, Pedro, Egdunio, mrs.; Bernardo y Pablo, obs.; Teófanos, monje. Santa Sancha, vg.—Anima.
 Empiezan las Cuarentahoras en la Merced.

PLANT DE LA VÈRGE MARIA

COMPOST PER RAMÓN LULL (*)

(CONTINUACIÓ)

XVI

De dos grans fusts fou fet un molt greu (1) bastiment
 Per çò que lo meu Fill en ell sofrís turment.
 Feta en tó la creu on pren reparament (2)
 Tot junt lo genre humà; é per avilament (3)
 Sobre el coll de mon Fill la pòsan,..... ignocent.
 E jò, triste, que havia gran dòl é pesament (4)
 Cridava á n'els senyors : — Feisli acorriment (5)

XVII

Cuant mon Fill fó en lo loch on fou crucificat,
 E en sobines (6) ells l'hagueren envessat (7)
 E amb tres claus forment l'hagueren enclavat
 E dé cascuna part cascun clau rebavat,.....
 La sanch que s' descorria tota era calçigat; (8)
 Sanch que de font exia del homo-Deytat,.....
 ¡ Ah, lassa ! (9) ¿ Com no muir, *puis* ningú m'ha ajudat?

XIX

Cuant dressaren la creu, é mon Fill pendent ví,
 En aquell punt, gran colp en lo meu còr senti,.....
 E la sanch é subor que d'aquell cors exí
 Regá lo paviment, ... sanch que Deu prengué en mí, ...
 Cascun lo desonrava, e cascun l'escarní;
 E lo meu Fill callava; é el cap tenia cli; (10)
 E al peu d'aquella creu, Sant Johan *hi* era ab mí.

XX

Esguardá (11) Jesu-Crist, sa Mare é Sant Johan,
 Ab angoxa, é li dix : (12) — Ma Mare, te coman,
 Ella sia en te guarda d'hui may en avan; (13)
 E vos, Mare é dona, preniu per fill Johan.—
 Adonchs (14) me senti sola é pensí en están (15)
 Que lo meu Fill moria,..... al cual dix en plorán
 — ¡ Ah, Fill ! menam ab tu, per mercé t'ho demán.—

XXI

Dementres Jesu-Crist desde la creu pendia,
 En alta veu cridá : que, *ardenta* set havia;
 Car (16) tota humiditat de lo seu cors exía,.....
 De sutja fel-vinagre, ... se boca on li metia.
 ¡ Boca dolsa d'amor!..... Com tanta d'aygua sia, (17)
 No'n pogué gens haver qui criada l'havia,.....
 ¡ Triste fui, no poguent n'hi donar en aquell dia !

(CONTINUARÁ.)

1. pesat. - 2. redenció. - 3. humillació afrontosa. - 4. pesar. - 5. ausilli. - 6. d'asquena. - 7. oprimit. - 8. trepitjada. - 9. trista. - 10. inclinat. - 11. mirá. - 12. digué. - 13. d'aquí en devant. - 14. llavors, á les hores. - 15. al instant. - 16. porque. - 17. haventhi tanta d'aygua en el mon.

(*) Repetim que en l'original cada estrofa te dotze versos, y que les reduhim á set, per alleugerar la repetició de consonants, sens minvar les idees capitals.

MALLORQUINS HONORABLES

II

JAUME FERRER

Molt difícil, per no dir impossible, es fer la biografia de tan sabi mallorquí, sens caure en errors y contradiccions; sa vida es molt enigmática y confusa, segons se deixa veure en lo escrit publicat per D. Gabriel Llabrés l'any 1890 (a) y en les cartes que D. Miquel Bonet insertá en la meteixa revista l'any 1897 (b).

JAUME FERRER nasqué en el sigle XIV per may més morir; l'homo de ciència; el gran sabi que nodrí sa inteligència en una de les escoles lulianes establertes á Randa, Miramar y Palma. (c)

Havent l'inmortal Ramón Lull (d) descubert el secret de la brúxula, (l'any 1350) Jaume Ferrer, son deixeble, degué iniciarse ab ell, aprofitantlo ab son ingeni, pues poch temps després, realisá grans empreses y perillosos viatjes.

Així seguía el camí de sa vida, dedicantse á trassar plans y cartes hidrográfiques (vulgo *cartes de navegar*) (e) per lo cual Joan de Barros y Maffei li donanla fama de *náutich inteligent*. En la biografia que d'ell va escriure Bover (f) entre altres coses, poch més, poch manco, diu: « Molt jove emprengué un viatge en son *uxer* (nau de tres palos) fins á les costes de la Guinea, 29 anys antes qu'una expedició francesa sortís del port de *Diepe* ab lo meteix fi; y també abans qu'els portuguesos, que no conegueren aquestes costes fins ja molt entrat el sigle XV. » Tot això mos fa entendre la fama ab que era tengut p'els sabis navegants y p'els qui no heu eran, així extranjers com de sa patria.

Els coneixements del nostro mallorquí (y deym del *nostro* perque el mos disputavan catalans y valencians (g) referent á la navegació eran tants (segons ho afirman el Sr. Masdeu (h) y *l'Histoire des voyages, nouvelle edition* (i) que feren que l'any 1396 fos nombrat Director de la Acadèmia de pilotatge dels Algarbes, fundada aquell meteix any per l'infant Enrich III (fill de Joan I anomenat el cassador, de Portugal) en sa villa de Sagres (j).

Jaume Ferrer era un gran matemátich, puis (segons diu el meteix Bover), en la *Biblioteca de*

(a) Tom 3.º pág. 310, del Bolletí de la Societat Arqueològica Luliana.

(b) (Pág. 55—Tom. VI, del Bolletí de la Societat Arqueològica Luliana) document de l'any 1343 ahont costa que un patró nomenat *Jaume Ferrer*, anava recomenat á Flandès. Creu dit Sr. Bonet que aquest navegant era el meteix *Ferrer* que poch anys después s'en aná al *Riu d'Or*.

El meteix Sr. Bonet. s'ocupá del nostre eminent compatrici en la pág. 124, del Tom. VII, de dita Revista.

(c) Segons diu en Bover "*Varones ilustres de Mallorca...*"

(d) (Segons Bover "*Biblioteca de escritores Baleares...*") Compu-so en la edad media un tratado de Náutica, el primero que se ha conocido.

(e) Altres escriptors diuen que les primeres cartes é instrum-ents que guiaren als mariners en la navegació eran de Jaume Ferrer, al qui els portuguesos coneixien ab lo nom de *Maese Jacome*.

(f) *Varones ilustres de Mallorca.*

(g) Bover (*Biblioteca de escritores Baleares.*)

(h) *História crítica de España.*

(i) Tom. I. cap. 4.º lib. I.

(j) Bover (*Biblioteca de escritores Baleares*) dice: que en dicha Academia se formó el Maestro de Cristóbal Colón, y que Américo Vespucio tomó allí sus primeras nociones; éste último, según Campmany, dió nombre á la América. Masdeu dice que viene del nombre de *Améric* que se daba á una cadena de Montañas de Bolivia (que le corresponde.)

Carmelites Descalços de Barcelona, hi havia un tractat d'aquestes ciències qu'ell havia escrites (l).

Y era un vertader mestre, pues cridat á Portugal, per disposició de D. Enrich son príncep, ensenyava als oficials portuguesos, ab los quals se tractava y era distingit (ll) y així mos ho demostran els sigüents escriptors.

D. Cristòfol Cladera, diu: (m)

«Como si los españoles hubiesen carecido á principios y mediados del siglo XV de sabios capaces de construir Cartas náuticas. ¿Ignora el Señor Borghi que uno de los más célebres Matemáticos y Náuticos de aquel tiempo y que enseñó la navegación á los portugueses en dicha época fué el *Maese Jacome*, natural de Mallorca, llamado á Portugal á toda costa por el Infante D. Enrique, como lo refiere Barros en su Decada 1.ª? ¿No sabe que éste las construyó exactísimas, según podía verificarse en aquel tiempo? ¿que Gabriel Valseca, tambien de Mallorca, las construyó muy superiores á todo elogio? ¿y que el gran Américo Vespuccio dió por una, de este sabio del siglo XV, ciento treinta escudos de oro de marca?»

Alfonso Moreno y Espinosa á sa Historia de Espanya, cuant parla de Colón, diu: «El iniciador y constante protector de estas exploraciones marítimas fué el Infante D. Enrique, llamado por eso el navegante, célebre por sus conocimientos cosmográficos. En el promontorio de Segres, junto al cabo de San Vicente, hízose construir un castillo, en que fundò uno de los principales observatorios astronómicos que han existido en Europa y una escuela de Náutica dirigida por el afamado piloto Jaime de Mallorca, allí es en donde se inaugura la série progresiva de descubrimientos geográficos debidos á las dos naciones ibéricas, teniendo por punto culminante el primer viage de Colón y por término el emprendido por Magallanes y concluido por Elcano.»

Descendents de la ciencia de Jaume Ferrer foren els mallorquins Felip Bauzá, Gabriel Valseca, Catalá, els Olives y molts d'altres qu'enriquieren l'art hidrográfic ab ses obres.

Y un homo tan sabi fou olvidat pels seus compatricis mentres que historiadors espanyols y extrangers ab orgull l'han tengut com á personatge important en ciències matemàtiques y en l'art de navegar. (n)

Sos mèrits y l'amor patri de l'Ajuntament de Palma feren que á 10 de Juriol de 1842 (o) havent d'axecar una font en sa plassa de la Adrassana hi colocás ab bon acert l'estátua del ilustre patrici; plassa ahont, en temps anteriors s'hi havian construit les naus qu'havian passetjat orgullosos l'ensenyá d'Aragó per demunt les aygos dels nostres mars.

L'estátua del dit monument sortí de mans del

(l) Lletra O números 558 y 559.

(ll) Investigaciones históricas sobre los principales descubrimientos de los españoles en el mar Oceano en el siglo XV y principios del XVI. en memoria de Mr. Otto sobre el verdadero descubridor de América por D. Cristóbal Cladera, Dignidad de Tesorero de la Santa Iglesia de Mallorca, publicadas en Madrid el año 1794, pág. 41.

(m) Investigaciones históricas antes citadas, introducción número XX.

(n) D. Fernando Weyler y Lavinya (pare del actual general mallorquí) comensá á publicar una disquisició (per folletí á un diari de Palma) titulada: *¿Quién fué Jaime Ferrer?*, havent passat á millor vida abans de acabarla d'estampar.

(o) En aquest any el Sr. Bover va essé el que doná á conèixer son nom ab un discurs que tractava de sos treballs científics.

escultor D. Jacinto Mateu. (p) A son peu y en dues lápides de pedra marbre se llegeixan aquestes inscripcions: (ja desaparegudes.)

JACOB. FERRER
BALEAR. VIR. CLAR.
PRIM. INTER NAUTAS QUI UNDA
SUB NEGUL. SURCAVIT
CUJUS GLORIAM PER ORB. TERRARUM
PEREN. FAMA SPARSIT.
TANTO FILIO PATRES CONSCRIPTI
HOC MONUM. MIRIFICE ERETS.
ANNO DOM.
M DCCC XLIII

EN CELEBRIDAD DE LA MAYORIA
DE DOÑA ISABEL II REYNA CONST.
DE LAS ESPAÑAS DECRETADA POR LAS CORTES,
EL AYUNT. DE LA CAPITAL DE LAS BALEARES
LEVANTA ESTA ESTÁTUA
AL PRIMER HIDRÓGRAFO DEL MUNDO
JAIME FERRER MALLORQUIN,
EL DIA 10 DE DICIEMBRE DE 1843

Estrany es qu'el retrato d'un tan gran ingèni no estiga en el saló de la Casa de la Vila.

Si creguessem ser escoltats proposaríam al nostre Ajuntament que, ja que no es possible fer una *vera efigies* per posar entre nostres *varons Ilustres*, puix no se conserva memoria de sa fesonomia, al manco se posás son nom y el sigle que va admirar ab son talent, dins una corona de llover, fentli lloch entre sos jermans fills ben volguts de Mallorca. ¿Es que ja no hi ha qui's recordi d'ell?... Així ho fá creure l'estat de son monument, que no pareix més qu'un personatge de burla y d'escarni, del qui tant poch s'han cuydat les autoritats: més per això no hi ha que desmayar; cuant no tenguéis monument bastarían els llovers conquistats devant el mon civilisat per immortalisar al gran mallorquí, l'Honorable Jaume Ferrer.

BENET FUSTER.

Palma 12 Febrer de 1899.

CONSELLS Y ADAGIS AGRÍCOLES

MARS

- Dia 6*—Bóyres de Mars, fret de Maitx.
Dia 7—Marjencau blats y ordís.
Dia 8—Empeltau cirerés.
Dia 9—Aigo de Mars, herba á n'els camps.
Dia 10—Sembrau porros, tomátiques y pebres.
Dia 11—Sembrau patates y carabasses.
Dia 12—Els insectes son mestres del homo no sols perque l'ensenyen á cercarse l'aliment corporal, sinó perque, después de trabayar filant y texint sa mortaya, li recordan la resurrecció y la *nova vida*, amagatse cuhs remolcats, y exint hermoses y lleugeres papayones.

CANSÓ

Madona, jo dejun 'vuy
Y sa talent me rodetja
Bé hu sab sa meua corretja
Que m'es passada per uy.

(p) De aquest artista mallorquí foren obra les primeres quatre lleones del Born y la irona de caoba esculpurada existent en la Iglesia parroquial d'Artá. Morí aquest any passat á *San Sebastián*. (Provincias Vascongadas.)

CARTES ENDIMONIADES

VII

(De Llocifé á Belcebú)

Al molt alt y poderós General en Cap del exercit dels *Tremendos*: salut infernal y rabia eterna.

Senyor y amic:

Hora es ja de que m'espai en cualcú que tenga dos dits de front y sápia quin pa l'assacia tocant á certes coses massa rares que li passen á un servidor vostre y que l'tenen d'un humor de quaranta mil dimonis. Bé sabeu que tot lo misteriós m'apura y no'm dexe viure. Totduna que tropés ab quesvuya que no sé explicarme, ja m'agafa aquell mal que Satanás inventá per les dones, atachs de nirvis, y pert el quest, y no fas res á son endret, y revolt per aquí y per allá rompentme ses banyes com un borino, emborratxat. Llavò tot es pegarme cops de puny á la clòsca, creguentme que fa renou de buit, y afalconarme del meu sebrer y del respecte ab que tothom me mira.—«Vejas que'n tens ara, me dig á mi metex, vejas que'n tens, moneyòt, del bordell, d'esser mes viu qu'una centella! ¿De que't serveix haver xapat tants de cabeys á l'aire; haver convertit amb un buf á tans de pillos en personatjes de gran honor; haverli entregat el mon en pessa, perque'n jugás á la pilota, á la Societat dels Tres Puntets; haverte passejat ulls cluchs y á peu coix per dins les consciències més envitricollades? ¡Vés, vés á fer de manyèfle á n'en Boyet, vés á ajudarli á enganyar beates, á fé bereyar placers, á descarar criadètxes de *la Gran Via*, á enllüerná enamorats, á desbaratar matrimonis, á tentar escolanets de *Son Rapinya*, y á pescar ànimes de *turri-burri*! En lloch d'aquella calda que l'altre dia li donares á n'en Banyeta per allò del *Madrid Cómico*, més t'haguera valgut amoxarló per lo bé que trabaya, ¡pobre atlot! y enviarli el títol de *Gran Borinyadó de les lletres castellanés fluxi-bruti-liberalistes*, que pròu merescut s'el té. ¡No res!!... ¡Veislo aquí atapit d'honors y plé de magestat al excellentíssim Llocifé, al sapientíssim Director de la política espanyola!... ¡Ajonoyauvós, axáms de dimonions!... ¡Obriuli un camí vorellat de banyes y coues perque passi triunfant y vos fibliga la cara ab sa couota de quatre canes!»—¡Ah! Ja ho veis, amic Belcebú: no hi puch pendre pota! Però dexemmos de *lamentos* y aném á lo que fá el cas.

Se tracta de dos fets misteriosos, un antig y l'altre recient. El primer succehí devés l'any 27, si mal no recort: el segón fa cosa d'uns quants mesos. Aquell es com segueix: Cèrt dia rallava jo ab Satanás de coses del meu ram, quant axuxí observ que la seua veu s'allunyava y s'alluñava, com, si m'contestás de molt enfora. Me vax quedá de pedra, ab un pam de boca y els ulls esglayats, fret, y com si m'haguessen clavats en el siti. ¿Qué pèstes era allò? Y per quin diantre Satanás estava present á devant mí y sa veu m'arribava de tant alluny? Jo l'anava á massolá á preguntes, y ell, ¿que fa?, arrafa ses ceyes, me mira fit á fit, esclata en riure y gira en coua. Li pech derrera, y.... figuravos quin esglay prendria, al temermé de que allà no hi havia tal Satanás, sinó un imatge seua tant verdadera, tant viva, tant bén imitada, que tothom l'hauria presa p'el meteix original en persona. Y la hi prenen com dos y dos son quatre: ni

gú hi ha caigut, ¡ca!: juraria que cap altre dimoni, ni petit ni gros, está enterat de la feta. (1) De modo que ja fá la friolera de setanta y pico d'anys que les hé ab aquell fantasma y que m'aconort d'aquella veu de *telefono*. Però Satanás ab presència y potència, ¿per hont pastura? Aquí está el *busilis*.

Ara ascoltau l'altra endemesa y veurèu si tanch motiu per roegá claus. *Por disposición de los hados* (com diria cualsevol periodisquetxo de sis realets y butaca de llimosna) y sense havé sigut may *jefe* de biduins ni capitá de lladres, jo manetj la política espanyola y m'en desfás com un homo, vull dir, com un ministre, y malavetj á tirarrhó tot al bordell, á fi de que tothom vaja tórt y ningú s'hi entenga. Procur que tots els qui entran á participar del meu negoci, no servescan més que per dí desvergonyes, fer gatades y robar á la descosida; tres capítols fundamentals de la filosofia golafrelliberalista, que tenen per símbol aquells tres brillants grossos negres que dug en la meua corona. Com es natural, jo m'he tirat de bot y boley, s'empre que he volgut, y sense cap trava ni perill, á dins les ànimes de tots els caps-pares del *cocorum* que'n diuen *la fusió*, passetjantme, como *Pedro por su casa*, per entre aquell embuy de carretons tant ben adornats y perfumats, si vá á dir vè, com el que surt á devant Sant Cayetano de Palma de Mallorca: però encara que parexca mentida, dins l'ànima d'en *Pixedis Mateu* ni hey ha entrat may, ni havia fet contes d'entrarhi fins há un parey de mesos. Vos ho diré en confiança.... aquella riaya cinica, aquells uys fatigats de contemplar sense pòr crimens y canallades y aquell floch de cabeys tirats per amunt, no m'asamblan cosa bona. Vaja: es una casta d'homo que no hi vull peres; y axí que començá á manuar la política, li vax demaná per favor á Lusbel que ja que feya escola á n'*En Toniasso* (2) (que á les hores era un bergantell que no havia menester aygua de salpás per no haver trencat ni sisquera un platillo de chocolate) que s'cuidás d'en *Pixedis* y lo fés digne de arribar á perdre l'Espanya *per sæcula sæculorum*. Però, ja sabeu que un dimoni, per terrible que sia, pot veurerse tentat per cualsevol polítich de casta grosa; y que si no diu ab bona devoció: *vade retro ferox GESTAS colosalis*, mentres li tira feixos de billets de Banch, s'esposa á fer els ous en terra. Y cabalment era un dia que jo no n'duya y anava pròu distret, quant me pillá per son conte *cèrt subjecte* molt amic dels inglesos masons, y me fé caure en la tentació d'entrar dins l'esperit d'*En Pixedis*, á fi de que aquest malcorat per mí, se rebetlás á no volé dexá el poder valdament lo baldassen á tronxades y li diguessen pèus de porch. Perque jo hi consentís, aquell *gran polissardo* m'esvergá aquesta:—«Tenga per cèrt, Llocifé, que si *En Pixedis* mos dexa, l'Espanya no s'esbucará tan aviat» —Y dit y fét; me pòs comes á coll y ja som partit á casseua, ahont el me trob tot-solet fent *calcos* sobre no sé quin assunto de les Canaries y de les Balears, ab la má estreta en el *tupé* y el colço demunt la taula del escriptori. Mal camí passarlo prest, dich jo: y com un qui s'lança á la mar en dia de gran maror, tanch els ulls, pech envestida y.... ¡are ve lo blau!.... axuxí sent una gran força que'm fa recular, m'atropella, y me tira de cul. ¡Quin báto! Just si hagués topat ab una locomotora!

¿Que hi deis vos ab axó altre? Que'l dimoni no hi té res que fé amb en *Pixedis*, ó.... ¡n'anava á amo-

(1) En Sagasta, gran Masó, primer Governant d'Espanya.

(2) D. Toni Cánovas (a. c. s.)

llar una massa grossa! Esper que m'escrigureu aviat y si no m'explicau el cas, per trobarho impossible, al menos sabré lo que pensau d'aquests misteris.

Vos saluda, banyes *á la funerals*, y vos agrana el trispol ab sa coua vostro'n atordit company y servidor perpétuo.

LLOCIFÈ PISPALLADRÓTS.

Á PALMA

¡Oh, que ests d'alegre per mí
Hermosa ciutat volguda!
No't pot haver coneguda
Qui no t'ama ab frenesí.

Jo ascolt, dins tu, al trovador
Còm canta de nit y día,
Sent parlar de poesia,
De ciència, d'art y d'amor.

Y aquestes coses que'm plauen,
Dins ma vila, no les sent;
Troba en tu, mon pensament,
Tendreses que li mancaven.

Dins mon poblet, poch ni molt,
Pug sentir lires polsar,
Tan solament sent parlar
Rústicament, quant ascolt,
—De si hi ha bona sahó,
Si es hora de fer goret,
De si el blat mollá mos ret
O fá negre el roveyó.

De vinyes y filoxera,
De fé aubellons, trèure rèls,
D'esbrostar ò de fé empèlts
O xermar qualque vorera.

A mi axò, gayre no'm plau;
En res fa sentir mon còr;
M'en pren com á una flòr
Que se mostia y decau.

Som l'aucell enamorat
Que engabiadet se mira;
Còm tórtora que suspira
De son company allunyat.

Per axò, Palma anyorada,
Suspira y canta mon còr,
Tu'm guardas mon rich tresòr
Y lo que me té etcisada

Sols dins tu, mon esperit
De pena's sentirá lliure;
Dins Palma es mon desitj viure,
Fins volar al infuit.

MARGARIDÀ POL.

Á LA RE-PUBLICANA

La Unión Re-publicana, dignísima compañera de *Las Dominicales del libre pensamiento*, (periódico excomulgado), se enfada, irrita y rebienta de coraje porque á *Bielí*, encargado de nuestro dietario, se le ocurrió poner *en salsa* que habiendo permanecido una temporada en Mallorca el *Director de las Dominicales del libre pensamiento*, (nótese bien: no del *libre pensamiento*), *els ases feyen es trò de bramá*.

Ciertamente, no valía la pena de ser estampada la observación de nuestro *cronista*, pues, antes de que el aludido señor llegara á nuestra isla, los rebuznos del órgano de la *Masonería*, en Palma, ya nos tenían sin cuidado á fuerza de oírlos sin escucharlos.

Pero, ¡vamos! Nuestro semanario que, según dice la *Re-publicana*, «gruñe una vez por semana» bien puede contentarse, cuando hay diario que

rebuzna, ladra, gruñe, araña, muerde, vomita y tira coces setenta y siete veces al día... ¿Y contra quién? Pues, contra los que protestamos ante la inmoralidad social, ante las calumnias de los energúmenos sectarios enemigos del Catolicismo; ante las inmundas diatribas lanzadas por los que se titulan redentores del pueblo. (!!) No, los demócratas honrados y decentes, que los hay y muchos en Palma, cuya amistad no rehusa MALLORCA DOMINICAL, no suscribirían escritos por medio de los cuales se falsea la historia, se vilipendia á los Ministros de nuestra Santa Religión y se les calumnia sistemáticamente con todo el cinismo de la impiedad y del libertinaje dominantes.

Pueden llevar adelante los émulos de Voltaire su empresa de difamación y de guerrear, empleando las diabólicas armas de la impostura, contra los que nos honramos defendiendo los derechos del Catolicismo y la Verdad evangélica; no nos arredran sus ahullidos, ni sus bravatas, ni sus insultos, ni sus calumnias insidiosas. Escriban y estampen contra nosotros cuanto su maquiavelismo les sugiera, en la seguridad de que continuaremos serenamente y con más firmeza nuestra misión, procurando poner en práctica los consejos de nuestros superiores en el orden eclesiástico, é inspirándonos en lo que significan los lemas que van al frente de nuestra humilde publicación:

Patria, Fe, Trabajo y Virtud.

Ni una palabra más para la *Re-publicana*.

INSTANTÁNEAS

UN día, per á provarho tot, me doná sa mania d'enfocá sa *máquina fotogràfica* d'un amig meu, y, haventme sortit un *clixé* regulá, me pegá sa curolla d'essè fotógrafo aficionat. Compr els *aparatos*, fas á ca-meua un *gabinete* provisional, y comèns els primers ensays. Ses primeres proves me sortiren borroses, però ara... ja son altres cinch-centes.

Tot-hom de casa ja está *mapat*, fins y tot es ca y es gat. Un pich vaitx aplicá s'*objectiu* á sa criada, una *xatenca* de mal gèni, en el crítich moment en que, d'amagat y de salat, ab sa millor intenció del mon abocava un tassellet de rom á n'es seu enamorat. Al anar ella un día á fer dissapte al meu *museu* de fotografíes, víctima de sa curiositat, se afiná *mapada* de tal conformidat; heu prengué tant á les dents, y li caigué tant tòrt, que el meteix día prengué els atapins y se'n aná cap á la vila.

¡Doblés ben gastats els de sa meua máquina! A n'aquest instrument, li dech el tení la *vera effigies* de quant té *valor artistich* dins Mallorca: el brolladó de la Rambla, ses lleones des Born, sa font-panteón des carré de l'Olivera, sa ratapinyada de sa font de ses tortugues, els Hostals de ses Enramades, s'*acueducto* de sa font de la Vila, es Matadaro, sa Plassa Nova, sa Pescateria des Moll y sa de devora es Club de Regates, y... ¿qué vaitx á dí? Tot això, y molt més tench en vasetes daurades, dins es musèu de ca-meua.

De paisatjes y vistas panorámiques no cal parlarne; tench es Jonquet, es jardí de sa Glorietta, es molins sensa entenes des Molinà, s'esplanada de Ca'n Pera Antoni... un sens fi de preciosidats.

De retratos de personatjes *célebres*, pura rassa mallorquina, tots de sa talla d'en Macá (al cel sí) n'hi ha una galería que...un inglés hey quedaria d'un pèu.

Per completá mos afanys ó xifladures sols me faltava *doná sorpreses*, treguent *instantáneas*, al aire libre; y contant en que sa meua máquina té un obturador de primera forsa, es problema estava resolt, tirantmos á n'es carré máquina y maquinista.

Abans de entrá amb olivetes vuy fer una observació. Será faltá un poch á sa modestia; però devant s'evidencia des fets, no hi cap rahonament. Si els raigs X descubreixen lo que hi ha devall sa *maranya*, no resolen retratá lo que hi ha devall el pensament. Per mèdi del meu invent, aplicat á sa meua máquina, he arribat á n'es capcurucull de ses aplicacions elèctriques: ¡retratá sa paraula!

Així es que quant surt á llum un *grupo*, en aplicarli s'oreya, se'l sent conversá tan natural com si fos sa mateixa realitat. Ses fotografies animades y el *cinematógrafo* y el *fonógrafo* perdán tot son mèrit, quant jo demani patent d'invenció p'el meu aparato fi de sigle. Ho estich vejent... somiant. Feta aquesta digressió, tornem á l'assunto de ses *instantáneas parlants* que obran en mos clixés.

Les treuré á ròtlo ab el mateix orde ab que les vatx aná fent.

Agaf un día s'aparato, y ja som partit á trescá el mon. El mon que serveix de camp á sa meua máquina, es la ciutat de Palma. Just devora sa porta de Jesús afín un grupo d'un pobre cego, pobre de solemnidat, ab un nin que'l mena per sa mà: els dos corrian derrera un senyó de frach y xistera; es senyó *debanava* depressa, però de *sa garrotada de cego* no s'en escapá. Llavò mo gueren rahons y quant la còsa anava calenta... ¡paf! despar s'obturadó y ja los tench dins sa *ratera*. Toch es *resorte* y... ni un fonógrafo parla mes clá.

—¡Sou un indecent...; si tenguesseu vergonya no m'haurieu donat aquest *trepe* á la vista de tot lo mon...

—¡Vosté es un poca còsa... un *tio* mort de fam. ¿Qui ha vist may gaudí y aná tan estirat demunt se sang d'un pobre! Lo que jò he suat anantá demaná de porta en porta vostés'ho ha de...

—Ja vos pagaré, no tengueu ansia, ¡per amor de Deu!, és públich s'en entera, y...

—Me pagui ara, sinó li romp s'ansa d'es còll.

—No tench una *creu*, vos ho puch jurá.

Aquí acabá de parlar es *grupo*. Jò vatx quedá de pedra. ¡Quin botó per mostra! Un pobre *diable* te doblés á interés, y un *senyó*, vestit á *todo trapo*, no conta ab un clau de ferradura, y viu entrapat ab un pobre de solemnidat!

¡Qu'es de falsa sa societat!

Torn prendre els xismes; y, á mitján Rambla, enfoch dues senyoretas que sa topan, se besan y parlan, fent sa mitja.

Trech es clixé, li aplicli una corrent elèctrica, y...

—¡Oh, Soledat! ¿tú per aquí, tota sola?

—Fiyeta, he sortida per aná á ses Coranthoras, é instintivament ses cames m'han duyta... ja ho veus.

—Es cé des sabres atreu s'imán, ¿eeeh? Fiyeta, no t'hi trob res que dí: jò patesch des meteix mal. Ahont son ses Coranthores, ¿heu sabs?

¡Bona, per essé sa segona prova del meu invent!

Aparey altra volta es *trastos* y me situu devant es Teatro. Hey havia ensay. P'es portalet hey passaven actors, actores, veys verts, joves

ab cara de tísich, y colomets que feyan sa primera volada. Tots, en entrarhi, heu feyan com á d'amagat y més serios qu'una patata. Dos pixatinteros que venían afluats de sa part de la Rambla hey quedaren mapats dins sa *cámara oscura*.

—¿Ella...? está loca per mí: cada día cerca un *pretexto* per veurém. Fa un moment que m'ha dat el *santo y seña*...

—¿Has vist sa meua? ¡Aquella sí que *brama* per mí! Moriría si la deixás.

—¡Si elles sabessen que nòltros anam á n'ets ensays...!

—¡No sias aubarcòch! Aquest mon es un bigolòt, y va á aferra qui pot. *Convieni ser templado*, ¿eh?

Aquest clixé me destrampá. ¿Sa fidelitat de l'amor, que socialment pareix ser lo únich invulnerable, está fins y tot prostituida? Vatx está un dos per tres per fer mil bossins es mol-lo científich-matemátich-parlant; però... ¿qu'en faré de tirá es barret á n'es fòch? Ab sos *ormetjos* li som estret cap á n'es Mercat. ¡Trich!... ja'n tench dos devall sa llòsa. A veure...

—¿Vol que li bessi es pèus? ¿Vol que sa meua senyora intercedesca? ¡Jo sempre som estat de vosté en tot y per tot...! ¡Sense empleo...! ¿vòl que me muyra de fam?

—¡Cessant, cessant... cessant! Has xupat la *brevia* y... ¿t'has recordat de donarmé cada mes un tant? Idò fet tròns ó... llamps... y badaya, que n'hi ha de més guapos que tú que hi esperen, badayant.

—Sa meua fuya de servicis, senyó, no pot ser més brillant y... ¡quina paga!

—Fuig de devant mí... trotant; porque...

¡Vaja uns bugats!, ¡jo vatx quedá ab sos cabey drets!

Per vía d'ensay, tòch soleta cap á Cort; no hi vatx trobá cap *grupo* interessant. Prench p'es carré de sa Cadena y me tir dins sa Plassa de Santa Eularia; vetx dues senyores *encapotades* que sortían de missa ab un devocionari petit y ab un rosari gròs penjat. ¡Clach! ¿qué dirán?

—¿Has vist quins pèus més *diformes* que tenia es capellá!

—¡Oh! quina passió de riure que m'ha 'gafat quant després de s'*etxém*, no trobava es mocadó d'amocá. ¡Oh!

—No es de la parroquia.; al *menos* no l'hey havia vist may.

—¡Caaaa! es un pagés.

—¡Jesús! si qu'en te cara d'*endiòt des pla*. Digués: ¿has sentit parlar d'aquest rum rum, fiyeta!

—¡Oh! ¡no m'en parlis, fiyeta!, mira que tan vey y tan lletja y tení pensaments de casá!, vaja un *caduf*!

—Y lo pitjó, que ell li fa donació de tot, fiyeta!

—Es un bon *tatá*. Bé; no murmurém y... no mos n'heurém de confessá, fiyeta.

—Deixamho aná, idò, per vuy. ¡Nòltros siam bones, fiyeta! Un día de poques feynes te tench de contá una historieta qu'hey bavarás, fiyeta.

—¿Que frissas molt?

—Será demá, fiyeta; porque ara...

¡*Apcga y vámonos!* Axò no pot aná; allá hont se pensan que no hi plou no s'hi pot está de goteres. Ses apariencies enganyan. Sa societat es una mentida: necessita regenerá. Per no torná loco, m'en vatx aná á ca-meua, y de s'*aparato fi de sigle*, que, cla y llampant, me deya que en aquest mon mos donan figures per linternes, en vatx fer una trencadissa.

TEATROS Y PERIODICOS

La voz de la Verdad, que en todo tiempo, y más especialmente en este, anatematiza los vicios, contestan ellos con insolencia y sin la máscara hipócrita con que antes solían encubrirse.

Un día truena aquella con santa indignación contra la explotación y encanallamiento de la niñez en el escenario del Teatro-Circo; otro contra la pérfida obra de la prensa anticatólica, *sensata ó insensata*; siempre asuntos de candente actualidad; siempre reglas prácticas de moral cristiana, que es la única moral.

El católico (?) pueblo palmésano, en vez de responder con viril protesta contra los vicios reprobados, llena el Teatro-Circo cada noche; los aprovechados empresarios contratan "Geraldines," cuyas fotografías indecentes exhiben en los escaparates céntricos y en los carteles de las esquinas, y embadurnan las calles de la capital con el nombre de la *diva*.

La prensa se burla descaradamente de los sermones, en prosa y en verso, si verso puede llamarse á eso cuyos autores ponen por toda firma un Yo, porque tal vez sus padres se avergonzarían de ver su apellido al pie de tales escritos. La que no se burla descaradamente lo hace con disimulo, con burla fina, aristocrática, *irreprochable*, como se dice ahora.

Es claro: desahogar la corajina sectaria, al estilo de los que insultan á toda una orden benemérita de la religión, y llenan de improperios á un celoso miembro de ella, que está cometiendo el *gravísimo crimen* de hablar con claridad y precisión sobre puntos interesantísimos, y de decir que el único medio de regeneración social es entregarnos por completo á Cristo, es salsa demasiado picante para ciertos paladares poco acostumbrados á la cocina de las logias. Eso no: corrección y buenas formas, ante todo. No nos tacheis de cobardes. Harémos comparecer al P. Solá, á los obispos citados por él, y hasta á los mismos papas ante la mesa de nuestra redacción, y les diremos amigablemente que se equivocan de medio á medio; que su forma es vulgar y enconada por el odio, por la pasión injustificada, propia del club sectario; desenterrarémos con mucha habilidad cuestiones olvidadas; harémos creer á los bobos lectores que el P. Solá descende á tratar ó á hacerse solidario de zancadillas, habilidades ó torpezas de periódicos locales; le recomendaremos mucha discreción, amor y prudencia; y cádate á Periquito hecho fraile, ó al diablo metido á predicador; es decir: aquí teneis á un periodista enseñando *caridad* á un misionero, y á un periódico independiente (católico tácito por supuesto) que, si le diera por trocar el tácito en expreso, sería capaz de convertir al mismísimo Zola en terciario franciscano á fuerza de mansedumbre.

Pues bien; en esta lucha práctica y feroz entre el bien y el mal, el periodista católico no puede, no debe dejar ociosa la pluma, y está obligado á ser eco de la voz del púlpito, que es voz de la Iglesia, que es voz de Dios.

Allí hemos oido que los espectáculos que se dan en el Teatro-Circo son inmorales y escandalosos; LO SON EN TODO TIEMPO, pero ahora añaden á su gravedad la profanación del tiempo de penitencia y retiro. Pésimos católicos, enemigos de Cristo, seguidores de Lucifer, son los altos y bajos,

ricos y pobres, *damas y caballeros*, que con su presencia y su dinero autorizan, fomentan y aplauden tales escándalos y corrupciones. Y nada dirémos de las autoridades que los consienten, é insinúan, bajo pretexto de salud pública, la idea de prohibir los actos religiosos. Ni de las que nada han visto, expuesto públicamente en fotografías y grabados, ni al vivo en los teatros, que no sea *honesto*. ¡Qué sarcasmo!

Allí hemos oido las señales minuciosas que marcan la línea divisoria entre la buena y la mala prensa, y también que pecan mortalmente cuantos cooperan al sostenimiento de la última. Urge pues decir en voz muy alta: Las señales de la prensa mala convienen á cuantos diarios ó semanarios no sujetan sus escritos á las enseñanzas de la Iglesia; pues hemos llegado á tal confusión que sin este requisito es casi imposible distinguir el veneno que ocultan ciertas publicaciones. Las señales de la buena prensa (salvo defectos inherentes á toda obra humana) las reúne toda publicación que sujeta su criterio á dichas enseñanzas.

Y hay todavía otra necesidad tan urgente: publiquen nuestros colegas católicos sus listas de suscripción, y véase quienes contribuyen á sostenerlos; contémos y veamos cuantos y quienes somos los que tomamos sobre nuestros hombros la pesada tarea de escribir en defensa de la causa católica tan duramente combatida. Ya se sabrá también en una ú otra forma los que nos abandonan y fomentan la prensa enemiga. Y así sabremos, de los que leen y escriben, quienes son soldados de Cristo y quienes van disfrazados con el honroso uniforme para mejor ayudar al enemigo.

Si nuestra proposición no es aceptable, ó no decimos verdad, que se nos advierta.

C.

DIETARI AXUT

y en salsa

Dia 17.—Arribaren cartes de Cuba amb so sello dels Estats Units.—Felicitam á n'En Mòret, Germá Pau... y Compañia.—Devés es Coll d'En Rebassa trobaren un homo assassinat. (a. c. s.)

Dia 18.—Arribaren una corantena de repatriats.

Dia 19.—Ball de Piñata en *L'Assistència Palmésana*. (¡y som dins sa Corema!)—Morí el Sr. President de l'Audiencia; era un homo de sentiments catòlics. Deu l'haja rebut al cèl.

Dia 20.—Ahí el capvespre, caigué á la mar un al-lotet devora la Consigna, y lo salvá un mariner nomenat Climent.

Dia 21.—Un balcó des carre de la Mar passá per uy amb una dona que hey guaytava; morí al cap de poques hores. (a. c. s.)

Se feyan oposicions á notaries vacants.

Dia 22.—Forsa d'aygo del cèl á bufetades.—Pot ser ajudi á fer corre els embossos del nou alcantarillat, ja que sen han fet trossos abans de tenir les aygues canalizadas.—Els metjes atribueixen les males sanitats á n'aquesta causa.

Dia 23.—Después de haver dit al Alcalde lo que no se diu á un gatvayre, demunt els diaris, va resoldre fer desinfectar les clavagueres y sifons de Palma; y treure els carrils á fora-portes.

Dia 24.—Arribá el vapor *Orient* amb 140 excursionistes inglesos que vengueren á visitar lo principal de la *Roqueta*: sa *Font* de ses *Tortugues*, es *Mataderò*, es *Carré*, *mingitori* d'en Cifre, s'*aqueducto* de la ciutat, sa *Falxada* de l'hospital, s'*abauredó* d'*Itria*, etc., etc. El meteix capvespre sa feren á la vela; y diuen que s'en dugueren un *fetje mallorquí retratat*.—Dues noticias á un brot: El *Canvi Mallorquí* anuncia Junta general d'accionistes; en es Circo hey donará fun-

cions la célebre *equilibrista* Madama Geraldine. Veurem quins *equilibris* donarán més gust al públich.

Dia 25.—Arriban repatriats; ahí també ne arribaren.—Els carrilés, en sò de protesta, perque l'Alcalde los ha tret del *puesto*, avuy no han anat á ses *paradas*. Els carrilés y tot tenen el seu orgullet.—Aygo forta desde las cinch des capvespre fins á les set y mitja de la nit.

Dia 26.—El P. Solá, á la Seu, ha parlat sobre sa mala prensa atribuintli la majoria dels mals que pesan demunt ses nacions. Qui es confrare que prengue candela.—Segueix s'*huelga* de carrilés.—Els diaris de ahí fan avinent á s'Autoridad que ses escales que de ses portes de la Ciutat pujan á sa murada, están convertides en *loch-fins*. Si heu estarán!... quant el *Degá de la Prensa* heu ha *ensumat*, ell que es *sort*... de nas.

Dia 27.—Diuen que un jove de Consell ha desaparegut de casa de sos pares. ¿Que será?—En la *Cámara de Comercio* s'hi ha inaugurat un *Centro de Contrataciones*.—El vapor *Puerto Mahón* desde fa un parey de dies, ha canviat de nom (sens qu'haja mudat de *naturaleza*) ara se'l nomena *Palma*.

Dia 28.—Els carrilés n'han sortits ab la seua: ahí ja tornaren á sa *parada*.—Un portell de més de vint metros á sa paret de sa carretera veyá d'Andraitx, devora Son Armadans. Gracies á Deu no hi encloglé ningú passant.—Se solicita á s'Ajuntament de Palma se instalació de sa llum eléctrica.—Se parla altre pich de derribá s'illeta de sa plassa de Cort. Resultará una bona plassa si en mitx s'hi erigeix una estatua que simbolis s'*Administració municipal*.

BIELÍ

Bunyols de vent

(y pebre couent)

Té rahó s'embustero.—Deya un *papé* estampat.—Els diaris catòlics, y els Corems la pegan cuantra ses comèdies infantils des Circo, y no la pegan cuantre ses comèdies que els pares Agustins y els Escolapios, y les Mestres de la Puresa fan representar als seus dexebles.....—Efectivament: els Directors de dits Col·legis, (jara s'ha descubert!) han replegat infants abandonats per sos pares y mares, ó als que may n'han coneguts, y en lloch d'ensenyarlos Relligió y Moral y els conexaments per ser homos honrats y utils á la patria, los ensenyan á conexer tota casta de vicis, desxondint ses passions molt abans de l'edat en que se despertan per sí mateixes. Y, no es rès axò; sinó que, en dits col·legis, explotan ilegalment la pobresa dels seus pensionistes, cobrantse els doblés recaudats á s'entrada dels establiments, que paga el públich. En el Circo no passa rès de tot això, just al contrari; y per lo tant si el Sr. Governador vol cumplir amb son dever, ja sab que ha de fer: prohibir les vellades literaries dels establiments d'Ensenyansa pública regentats per Professors y Professores catòlics, y protegir (valdement no més sia callant) els *morulissims* espectacles

que dins sa Corema se donan en el Circo. (Tot axò, si dit *papé* mereix més crèdit que els *papés* catòlics.)

Geraldine.—Aquest nom se llegeix escrit amb pega per demunt ses tronets y aceres de tota la ciutat de Palma, (inclús baix dels escalons de La Sala, y sobre els de la costa de La Seu.) Diuen que es el nóm d'una titerera jovensana, (*artista funámbula* la nomenan certs diaris de Palma.)

Senyó Salom: on....sevuya fins ara escampaven murta, pero ¡just devant la Casa de la Vilal!... ¿Perquè no ha imposat ses multes que pertocan al qui ha ensutjat els empedregats de Palma, amb tals llenagais?

¿Perquè comporta que tots els ciutadans de Palma trepitjin el nóm d'una artista estrangera que se guanya, la vida en l'ayre y que per ella va tan al ayre el *jovent volcanisat*?

¡Hal! Dè ses caigudes que molts haurán pegat á causa de ses *Geraldines* que han mascarar es trispols de Palma, Senyó Batle: Vosència, n'haurá de dar conte devant Deu.

Flastomies.—Ara que ja no teim *censura militar*, mos atrevirém á denunciar el gran escándol que donan els soldats que van á lloure p'els carrers de Palma, *treguentse* el Santíssim nom de Deu de dins sa boca, derrerá un *verb* molt lleitx,..... Aquesta horrible blasfèmia la solan dir en castellá els quintos mallorquins, quant jugatetjan ells ab ells. ¿No los ho ha sentida may cap Sr. Jele? ¿Es que n'hi ha que també flastoman?... Ydó veis aquí un motiu més perque Deu pot haver permès que els esforços de l'exèrcit espanyol no hajan servit per salvarmos les possessions d'Ultramar. Militars que escarneixen á Deu pública y descaradament, son indignes de vestir l'uniforme dels defensors de l'Espanya catòlica.

Sia dit sens ofensa. p'els Srs. Oficials bons cristians dignes de tot respecte.

¡Protestants!—Dimecres passat, una comissió de senyors ciutadans catòlics se presentá al Sr. Governador suplicantli que fés llevar de la vista del públich els retratos pornogrífics d'una dona casi nua.... y capturás les insolències periodístiques...

Al meteix temps una altra comissió de senyores se dirigí al Palau del Sr. Bisbe exposantli el sentiment de veurer mal parats els interessos catòlics per los inimichs de les nostres santes creències.....

La Correspondencia de dijous passat estampá els noms de dites *Comissions*: «Señores: Condes de España y de Ayamans, Marqués de Vivot, D. Felipe Villalonga, diputado á Cortes, D. Juan Aguiló Dip. Provincial, D. Antonio Ros, Concejal, y D. Antonio Frates y D. Juan Feliu, abogados.—Señoras: Condesas de España y de Ayamans, Marquesa de Vivot, D.ª Concepción Dezcallar de Villalonga, Señora de Aguiló, D.ª Manuela Herreros de Bonet, doña Margarita Caimari y D.ª Paula Fuster de Pomar.»

A n'aquests senyors y senyores *protestants* MALLORCA DOMINICAL los dona s'enhora-bona perque *han mostrat cara* interpretant els sentiments y desitjos de Palma catòlica.

MALLORCA

REVISTA DOMINICAL BILINGÜE

Este semanario tiene por objeto difundir lectura sana en forma amena y al alcance de todas las inteligencias.

Se reparte los sábados, y contiene ordinariamente cuatro páginas de texto; pero cuando los recursos lo permiten, publica números de á ocho páginas, suplementos ó aumenta la tirada y en este caso el exceso

Se distribuye gratuitamente

Se sufragan los gastos por medio de suscripciones desde

25 cénts. de peseta mensuales en adelante

Por 25 cénts. se sirve semanalmente un ejemplar, por 50 cénts. cinco, por una peseta diez, y así sucesivamente.

Por consiguiente, á prorrateo entre cinco personas, sólo cuesta la suscripción

10 CÉTS. DE PESETA AL MES

HORAS DE DESPACHO: Por la mañana de 10 á 1 y por la tarde de 3 á 6.

Teatre mallorquí

A s'imprenta d'aquest setmanari hi ha comèdies y pesses dramátiques dels més reputats escriptors mallorquins.

Tant se venen soltes com encuadernades y coleccionades per autors.

A los avicultores

Boletín de la Avicultura Práctica, órgano oficial de la Real Escuela de Avicultura de Arenys de Mar que dirige D. Salvador Castelló.

Se admiten suscripciones y encargos y se proporcionan toda clase de datos en la Administración de este semanario.

Interesant.—Hi ha qui te venal es tom primer (1.ª época) del setmanari L'IGNORANCIA.—A s'imprenta de MALLORCA DOMINICAL en donarán rahó.

Imprenta de Umbert y Mir.—1899.